

стратегію (систему вищого рівня), самостійною комплексною та структурованою системою (підсистемою нижчого рівня), яка синтезує, окрім ключових системних складових елементів, багатоаспектні та диверсифіковані напрями фінансової діяльності підприємства, зокрема: управління формуванням власних фінансових ресурсів; управління залученням позикових фінансових ресурсів; оптимізацію структури та вартості джерел формування фінансових ресурсів; управління розміщенням фінансових ресурсів в активи (необоротні та оборотні); формування раціональної та збалансованої структури активів і капіталу; управління грошовими потоками; управління використанням фінансових ресурсів в процесі операційної, інвестиційної, фінансової діяльності; управління оборотністю активів; управління фінансовими результатами (доходами, витратами, прибутком, рентабельністю); управління фінансовим станом (фінансовою стійкістю, ліквідністю, платоспроможністю); управління фінансовими ризиками в процесі формування, розміщення та використання фінансових ресурсів; організацію своєчасного моніторингу, систематичного контролю, експрес-аналізу, комплексного аналізу та оцінки ефективності реалізації політики управління фінансовими ресурсами підприємства.

УДК 330.4:330.48

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ

Волощук О.В., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Г.Г. Лисак**
Державний біотехнологічний університет

Негативні зміни в економіці будь-якої країни спричиняють небезпеку грошових втрат – фінансових ризиків. Для управління фінансовими ризиками потрібна налагоджена система моніторингу. В основу такої системи має бути покладена методологія якісної та кількісної оцінки та аналізу.

Фінансові ризики включають ринкові, кредитні ризики і ризик ліквідності.

Ринкові ризики пов'язані з можливими коливаннями справедливої вартості активів, зобов'язань та грошових потоків у зв'язку зі зміною ринкових параметрів, зокрема цін та цінових індексів, процентних ставок, курсів іноземних валют.

Тому ринкові ризики в першу чергу впливають на доходи та витрати від основних та інших видів діяльності, на прибуток, грошові

потоки, а також такі статті балансу, як запаси, фінансові активи, зобов'язання, власний капітал.

Кредитні ризики пов'язані з можливими несприятливими для компанії наслідками у разі невиконання (неналежного виконання) іншими особами зобов'язань. Джерелами цих загроз є незабезпечена торговельна та інша дебіторська заборгованість, видані аванси, вкладення в боргові цінні папери, видані позики, кошти та їх еквіваленти, депозити у банках.

Вплив цих ризиків позначається на інших доходах та витратах організації, прибутку, грошових потоках, фінансових активах, а також власному капіталі.

Ризик ліквідності пов'язаний з можливостями компанії своєчасно та в повному обсязі погашати наявні на звітну дату фінансові зобов'язання.

Інші наслідки цього ризику – погіршення репутації та умов отримання фінансових ресурсів, а також підвищення ймовірності банкрутства.

За ризиком ліквідності основна інформація, що розкривається у звітності, - це терміни виплат за фінансовими інструментами. За підсумками цих відомостей можна оцінити здатність компанії своєчасно обслуговувати свої зобов'язання.

Для оцінки впливу ризиків на фінансовий стан та фінансові результати компанії необхідно встановити взаємозв'язок ризиків результатами її діяльності.

У ході проведеного дослідження нами були виявлені такі взаємозв'язки. Вплив ринкового ризику зачіпає виручку, яка може знизитися через несприятливу зміну цін на продукцію компанії, витрат, які в свою чергу можуть зрости через зростання цін на ресурси, що закуповуються, а також інший фінансовий результат, у тому числі відсотки до сплати, які підвищуються при несприятливому зміні відсоткові ставки. Останні також можуть вплинути на ставку дисконту, від якої залежить справедлива вартість активів та зобов'язань.

Ринковий ризик може позначитися на всіх трьох первинних факторах вартості бізнесу: на рентабельності інвестованого капіталу – внаслідок зниження чистого прибутку до відрахування відсотків; на стійкому темпі зростання – внаслідок зменшення нерозподіленого прибутку; на середньозваженій вартості капіталу – внаслідок зростання відсоткових ставок та подорожчання джерел капіталу.

Кредитний ризик впливає на величину створюваних резервів за сумнівними боргами та резервами під знецінення фінансових вкладень, які збільшують інші витрати, знижують прибуток та власний капітал. Крім того, цей вид ризику може призвести до зменшення дебіторської заборгованості, фінансових вкладень, коштів та їх еквівалентів, що

також негативно позначиться на прибутку та власному капіталі. У результаті кредитний ризик може негативно вплинути на рентабельність інвестованого капіталу та сталий темп зростання.

Ризик ліквідності може призвести до збільшення інших витрат, у тому числі відсотків до сплати, штрафів, пені, неустойки за порушення умов договорів, до зниження прибутку та власного капіталу. Це своє чергу вплине на рентабельність інвестованого капіталу та стійкий темпи зростання.

Інформаційні джерела:

1. Бас Ю.В. Загальні основи управління підприємством у умовах фінансової кризи / Ю.В. Бас, А.С. Петлюк// Наука й економіка.- 2021. - № 1 (37).

2. Тарасенко І.О. Фінанси підприємств: підручник / І.О. Тарасенко, Н.М. Любенко. – К.: КНУТД, 2020. – 360 с.

3. Ткач С. М. Управління ризиками інвестиційної діяльності в регіоні: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України», 2019. – 234 с.

УДК330.4:330.48

ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Воробйов Д.С., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Г.Г. Лисак**

Державний біотехнологічний університет

Ризики є невід'ємною частиною будь-якого бізнесу. Прийняття будь-якого управлінського рішення має ґрунтуватися на обліку потенційних ризиків. Управління ризиками забезпечує керівнику підприємства основу запровадження виправданих рішень до виконання поставлених завдань. У європейських країнах розроблено стандарти управління ризиками. На жаль, на більшості підприємств України система управління ризиками або зовсім відсутня, або тільки починає формуватися.

Відзначимо, що в загальному розумінні, ризик – це поняття, що характеризує відхилення від очікуваного результату. Вивчення сучасної економічної літератури показало, що більшість авторів, для характеристика даного поняття, застосовують такі риси: ризик завжди пов'язані з прийняттям рішень; ці рішення приймаються за умов невизначеності; весь перелік прийнятих рішень має імовірнісний характер; будь-який із відомих видів ризику може завдати збитків підприємства.